

C38 – C-WER3

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1997-1998

19 januari 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WERKGELEGENHEID EN
ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Ward Beysen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de gevolgen van de liberalisering van de Europese energiemarkt

Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden

Maandag 19 januari 1998

VOORZITTER : De heer Robert Voorhamme

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.40 uur.*

Interpellatie van de heer Ward Beysen tot de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de gevolgen van de liberalisering van de Europese energiemarkt

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Beysen tot de heer Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de gevolgen van de liberalisering van de Europese energiemarkt.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de nakende liberalisering van de Europese en de Belgische stroommarkt vraagt heel wat aanpassingen, van zowel de elektriciteitsproducenten, de distributeurs als de gemengde intercommunales.

Mijnheer de minister, in november 1997 hebt u hierover enkele verklaringen afgelegd. Uw visie spoort ons ertoe aan om de evolutie in de energiesector nauwlettend te volgen, en om een aantal vragen te stellen over de manier waarop dit belangrijke dossier in de toekomst wordt behandeld.

In de eerste plaats wil ik een opmerking formuleren bij het voorstel dat u aan de Vlaamse regering hebt voorgelegd. Ik lees in dat document dat u een onderzoek hebt besteld bij de VZW STEM, meer bepaald bij professor Verbruggen, die zich al enige tijd als energiespecialist opwerpt. Iedereen weet dat hij een fervent tegenstander is van het privé-initiatief in de energiesector. Dat werd onder meer duidelijk toen hij ter gelegenheid van de laatste vernieuwing van de contracten van de intercom-

munes, in verschillende gemeenten pleidooien hield voor het zuiver openbaar initiatief.

Mijn eerste vraag is of deze studie niet een beetje eenzijdig dreigt uit te vallen. Ten tweede vraag ik me af hoe men uiteindelijk bij die keuze is terechtgekomen. Hebt u onderzocht of er ook andere energie-experts konden worden geraadpleegd ? Deze aangelegenheid heeft immers een heel grote impact op de toekomst van de energiesector.

Mijnheer de voorzitter, minister Van Rompuy heeft een nota opgesteld om de Vlaamse regering te helpen als ze een standpunt moet innemen over de omzetting naar Belgisch recht van de Europese richtlijn van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit. De liberalisering van de energiemarkt vormt een heel belangrijk dossier. Er moet duidelijkheid komen over de strategie die de Vlaamse regering terzake zal uittekenen. Ik wil hierover dan ook een aantal vragen stellen. Zo wordt de liberalisering van de energiemarkt gestuurd door de Europese Unie. De omzetting van een Europese richtlijn is een federale aangelegenheid. Welke inhoud geeft het Vlaams Gewest aan de uitvoering van een dergelijke richtlijn ?

Mijnheer de minister, ik stel een tegenstrijdigheid vast in de visie die u tot nu toe hebt ontwikkeld. Enerzijds verklaart u zich een voorstander van de liberalisering. Ik lees tot mijn vreugde dat de Vlaamse regering een pleitbezorger moet zijn van een Belgisch proactief liberaliseringsbeleid. U koppelt drie prachtige doelstellingen aan dat pleidooi voor een spoedige en zo volledig mogelijke liberalisering : een verlaging van de prijzen, een bevordering van het rationeel energiegebruik en een bevordering van energie- en milieuvriendelijke productievormen. Ik herhaal dat ik achter die doelstellingen sta. Ik vraag me alleen af of het hier gaat om uw persoonlijk standpunt, mijnheer de minister, of een standpunt dat de regering al heeft gefor-

Beysen

maliseerd ? Ik hoop in elk geval dat u de Vlaamse regering op één lijn krijgt.

Anderzijds wilt u tegelijk onomwonden een belangrijke regulerende rol toekennen aan een nieuw te creëren overheidsinitiatief, om op die manier de marktvoorwaarden voor het transport van elektriciteit te beschermen. Ik citeer uit uw pleidooi : 'Gezien in het kader van de omzetting van de richtlijn naar Belgisch recht mijns inziens een volledige heroriëntering van de opdrachten en samenstelling van het Controlecomité voor de Elektriciteit en de Gas zich opdringt, stel ik voor dat het Vlaams Gewest gebruik maakt van de mogelijkheid die de richtlijn biedt om voor de regulering, controle en transparantie van de activiteiten die onder haar bevoegdheid ressorteren decretaal een doelmatig reguleringsmechanisme in te stellen. Enkel op die manier zal de Vlaamse regering inzake de regulering van de energie, domeinen die onder haar bevoegdheid ressorteren, ook effectief kunnen optreden, waar ze nu overwegend een waakhondfunctie vervult'.

Mijnheer de minister, u beweert nochtans dat een regulerende instantie zoals het huidige Controlecomité overbodig wordt, omdat er in een geliberaliseerde markt geen baten meer zijn om tussen de verschillende klantengroepen te verdelen. In een goed functionerende concurrentiemarkt verdwijnen immers de monopoliewinsten op productie en transmissie.

Ik vraag me dan ook af waarom men aanbeveelt om van de omzetting van de richtlijn gebruik te maken om het gewest een regulerende rol te laten spelen. Het zal u niet ontgaan dat de Vlaamse regering al aan reglementitis lijdt. Naar aanleiding van een liberaliseringsdossier wilt u nu ook nog eens tussenbeide komen in de energiesector, omdat u niet tevreden bent met de rol van wakende overheid, een term die u trouwens zelf hebt gebruikt. Als u uw plannen concretiseert, komen er binnenkort naast de Europese Commissie en de Belgische federale regulator ook nog gewestelijke regulatoren die de door de federale regulator opengelaten factoren moeten invullen.

Naar aanleiding van deze discussie wil ik de vraag even omdraaien. Was het niet eenvoudiger geweest om op te sommen waarin de overheid niet tussenbeide komt ? Dat zou trouwens van een verfrissende aanpak getuigen. Ik vrees dat de gewestelijke regulatoren een knelpunt zullen vormen. U stelt immers ook voor om een vernieuwd Controleco-

mité met verbruikersvertegenwoordigers samen te stellen. De vraag rijst dan hoe dat comité wordt samengesteld. Die vraag is evenwel niet het voorwerp van mijn interpellatie.

Plots komt men op de proppen met het voorstel om een transmissienetbeheerder en een distributienetbeheerder te nationaliseren. Die behoefte lijkt me uiterst merkwaardig. Ik stel me in eer en geweten de vraag of dat wel noodzakelijk is. Zijn goede contractuele afspraken niet voldoende ? De rol van waakhond moet volgens mij worden verkozen boven een nieuwe, bemoeizuchtige marktregulerende rol van de Vlaamse overheid.

Dit brengt mij tot het tweede deel van mijn interpellatie. De minister gaat ook in op de situatie van de kleine en middelgrote ondernemingen. Hij is van oordeel dat die niet voldoende kunnen profiteren van de verwachte voordelen van het liberaliseringsproces. Ik begrijp dat in zekere zin. De Belgische overheid heeft de sector er trouwens altijd toe aangezet om klantensegmenten zoals de kleine en middelgrote ondernemingen een duurder tarief aan te rekenen, om op die manier sociale begeleidingstarieven mogelijk te maken. Het Internationaal Energieagentschap pleit er trouwens voor om deze sociale begeleidingstarieven af te schaffen, omdat ze de prijzen ondoorzichtig maken. Indien de prijsbepaling in ons land en in het bijzonder in onze regio zou toekomen aan de zuivere openbare distributiebeheerders, die deze sociale aspecten behouden, hoe zult u dan uw doelstellingen verwezenlijken om de KMO's ten volle te laten genieten van de gunstige effecten van de liberalisering ?

Anderzijds vinden we tegenstrijdigheden terug in de intercommunale samenwerking. Er moet duidelijkheid komen. Voor de gemeenten zal deze evolutie belangrijke implicaties inhouden, zowel op financieel vlak als op het vlak van de organisatie van de intercommunales. Welke rol zullen de lokale besturen in de toekomst spelen ? Is het ogenblik niet aangebroken voor maatregelen die een einde maken aan het interne geruzie van de zuivere openbare en de gemengde intercommunales ? Die maatregelen zouden ertoe moeten bijdragen dat ze als één sector het hoofd bieden aan de internationale concurrentie.

Ik ben ervan overtuigd dat een schaalvergroting tot stand moet worden gebracht. Deze ingreep zou kunnen samengaan met een beredeneerde opheffing van het enige monopolie in deze sector. Zo kan de markt voor alle categorieën van klanten een zo hoog mogelijke vrijheidsgraad krijgen. We zouden een goed gestructureerde distributiesector

Beysen

kunnen realiseren, waarin alle huidige betrokkenen zich terugvinden en zich voorbereiden om op concurrentiële basis de klanten de beste dienstverlening te waarborgen tegen de beste prijs- en kwaliteitsvoorwaarden. Op die manier kan men inderdaad zonder problemen leveren aan groepen van kleinere ondernemingen die gevestigd zijn op hetzelfde industrieterrein. Uiteraard moet dan een oplossing worden gezocht voor de inkomsten van de gemeenten. De inkomsten uit dividenden die ze momenteel op hun gewone begroting noteren, maken vaak meer dan 10 percent uit van de totale gemeentelijke inkomsten.

Schaalvergroting en significante prijsdalingen zouden echter gunstige effecten kunnen genereren, op voorwaarde dat de invulling voor de inkomsten van de gemeenten gebeurt zoals ik daarnet heb geschetst.

Ik neem aan dat deze vragen kunnen bijdragen tot een gezamenlijke bekommernis om ten behoeve van de consument de liberalisering zo goed mogelijk door te voeren. Daarbij zijn de zekerheid van bevoorrading en de kwaliteit primordiale elementen. Ik hoop dat het antwoord van de minister ons een zicht geeft op een aantal ontwikkelingen die op termijn van fundamenteel belang zullen zijn voor de sector, voor de verbruiker en in het bijzonder voor de gemeenten. Deze aangelegenheid is voor de gemeenten van aanzienlijk belang met het oog op het behoud van de begrotingsvooruitzichten.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik vind dit een bijzonder belangrijke aangelegenheid. Wat me echter verwondert aan de toonaard van de heer Beysen, is dat hij in de voorwaardelijke wijs spreekt over de opdracht die de minister aan professor Verbruggen heeft gegeven om een rapport op te stellen. Dit rapport werd ons een paar maanden geleden toegezonden. Er is natuurlijk een verschil tussen een opdracht geven en het resultaat daarvan. Maar ik neem aan dat professor Verbruggen een voldoende wetenschappelijke en onafhankelijke positie bekleedt om op een oordeelkundige manier een aantal zaken te onderzoeken. We hebben er alle belang bij te weten hoe de minister de resultaten van deze studie inschat en of hij een aantal niet onbelangrijke uitspraken eruit onderschrijft. Ik heb

hieromtrent reeds een aantal bedenkingen geformuleerd naar aanleiding van zijn beleidsbrief.

Het zou nuttig zijn als de minister expliciet over deze studies het woord voerde, en om de visies te toetsen. Het is ook belangrijk te weten welk standpunt de Vlaamse regering inneemt tegenover een aantal uitspraken. Ik neem aan dat de minister spreekt in naam van de regering.

Van de liberalisering van de elektriciteitssector zullen we de komende jaren op het terrein niet veel merken. Ik vrees dat we niet onmiddellijk positieve effecten mogen verwachten van dit proces, aangezien Electrabel zich op deze markt heeft geïnstalleerd en goede contacten onderhoudt met monopoliebezitters in de buurlanden. De vraag is wat Vlaanderen daar eventueel aan kan doen, via de lokale besturen of op gewestelijk niveau. Onlangs zijn de intercommunale samenwerkingsverbanden verlengd. Daardoor behoudt Electrabel tot 2014 haar monopolie in de intercommunales waarin ze participeert.

Het is aan deze commissie om enig initiatief te nemen. Over het standpunt van de minister en van de regering is een confrontatie op korte termijn wenselijk. Het is belangrijk te weten hoe de minister staat tegenover bijvoorbeeld de praktische realisatie van het principe van de toegang voor derden tot het bestaande distributienet. Welk standpunt neemt hij in bij de principiële discussie die in Vlaanderen wordt gevoerd naar aanleiding van de studie waarin de huidige verticale structuur van de producenten in vraag wordt gesteld ? Welke maatregelen op korte of middellange termijn overweegt hij om hieraan te remediëren ?

Als lidstaat of deellidstaat van Europa kunnen we na de liberalisering een keuze maken tussen de vergunningsprocedure of de aanbestedingsprocedure. In welke richting denkt de minister ? Spreekt hij namens de hele Vlaamse regering als hij nieuwe voorstellen formuleert over de samenstelling van het controlecomité ? Ook de heer Beysen heeft naar dit punt verwezen. Zullen de producenten al dan niet een actieve rol blijven spelen in het comité ?

Mijnheer de minister, ik weet dat ik een hele hoop vragen stel. Ik neem aan dat u op een aantal daarvan vandaag een antwoord zult kunnen geven, maar dring er vooral op aan dat het parlement iets zou organiseren om dit debat fundamenteel te voeren.

De voorzitter : Mijnheer Bogaert, ik stel voor dat we een tijdstip uitzoeken waarop we dieper op deze materie zullen ingaan. Zoals beloofd tijdens de begrotingsbespreking, zullen we dit onder meer doen aan de hand van de studie van professor Verbruggen. De minister zou dan de kans krijgen om de studie toe te lichten en er zijn conclusies aan te koppelen.

Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Mijnheer de voorzitter, op 25 november heeft de Vlaamse regering een nota goedgekeurd. Ik had in de commissie reeds een verklaring over het regeringsstandpunt naar voren gebracht naar aanleiding van de bespreking van de beleidsbrief. Die voorbereiding hield onder meer in dat een studie werd uitbesteed aan de VZW Stem ; de heer Beysen heeft het over een studie van het UFSIA. De studieopdracht kwam er op 18 december 1996, en het eindrapport was beschikbaar op 30 september 1997. De belangstellenden werden hiervan op de hoogte gesteld.

De studie omvatte vier onderzoeksgebieden. Er werd een overzicht gemaakt van het juridisch kader en van de regelgevende opdracht voor de uitvoering van de elektriciteitsrichtlijn. Er werd een afweging gemaakt van de voor- en nadelen die zijn verbonden aan het systeem van de single buyer en aan dat van de negotiated third party access. De voor- en nadelen van het vergunningensysteem en de aanbestedingsprocedure werden onderzocht. Er werd rekening gehouden met de resultaten op een aantal onderzoeksgebieden. Ten slotte bevatte de studie voorstellen om optimale scenario's voor de organisatie van de markttoegang te ontwikkelen.

Op 19 december 1996 werd overeenstemming bereikt over een Europese richtlijn voor de verwezenlijking van een Europese Eenheidsmarkt voor elektriciteit. Deze is van toepassing op de productie, transmissie en distributie van de elektriciteit. De bedoeling is concurrentie in te voeren, met het oog op meer efficiëntie, een betrouwbaarder elektriciteitsvoorziening en een gelijke toegang voor alle producenten. Alle vrije afnemers komen hiervoor in aanmerking. Er werd voorzien in een aantal overgangsperiodes. De gemeenschappelijke regels hebben betrekking op de organisatie en de werkwijze van de markt, zowel voor de productie, het transport, als voor de distributie ; op de toegang tot de markt ; en op de rechten en plichten van de lidstaten.

We werden aangezet een standpunt in te nemen omdat we enigszins bezorgd zijn over de toepassing

van de richtlijn. België heeft een jaar uitstel gevraagd, maar Vlaanderen is bevoegd voor de distributie en tevens adviserend lid van het controlecomité. Als we een standpunt innemen over de liberalisering, moeten we een algemene visie hebben op productie, transport en distributie. Alhoewel een aantal terreinen niet tot onze bevoegdheden behoren, is zo een algemene visie noodzakelijk als vertrekpunt. We kunnen immers niet zomaar op het einde van de keten een standpunt innemen zonder het geheel te bekijken.

De richtlijn is van toepassing sinds 19 februari 1997, maar de elektriciteitsmarkten worden slechts geleidelijk opengesteld. De vereiste minimumgraad van openstelling in de gehele unie is gelijk aan het marktaandeel van de volgende verbruikers : in 1997 die met meer dan 40 gigawattuur, in 2000 die met 20 gigawattuur en in 2003 die met 9 gigawattuur. Niet de categorie van de verbruikers, maar het gemiddeld marktaandeel in Europa bepaalt de minimumgraad van de marktopening. Iedere lidstaat moet zelf bepalen wie in aanmerking komt. Verbruikers met meer dan 100 gigawattuur per jaar komen automatisch in aanmerking. Vlaanderen telt heel wat chemische en staalbedrijven, waardoor we theoretisch voldoen aan de vooropgestelde graad van liberalisering.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de minister, die grote verbruikers kunnen hun elektriciteit nu al elders aanschaffen.

Minister Eric Van Rompuy : Ja, maar de Vlaamse regering ging uit van het argument dat de federale overheid anders zou kunnen zeggen dat er niets aan de hand is en dat aan de verplichtingen wordt voldaan. In het geval dat andere landen, zoals Nederland of Duitsland, verder zouden gaan dan wij zouden er problemen ontstaan bij de liberalisering en bij de mogelijke gevolgen ervan op de tarieven van de verbruikers en de KMO's. Daarom heeft de Vlaamse regering een standpunt ingenomen dat het geheel overziet.

Mijnheer de voorzitter, de nota waarin we hebben geprobeerd om onze visie te verwoorden, is zeer uitvoerig. Het is echter duidelijk dat deze materie nog het voorwerp uitmaakt van een debat in het Vlaams Parlement. Dit debat moet medio 1998 uitmonden in een decreet over onze bevoegdheden. Er bestaat dus nog veel ruimte voor discussie, maar de regering heeft reeds de inspanning geleverd om onze drie doelstellingen weer te geven. Ten eerste moet het liberaliseringsbeleid een verlaging van de elektriciteitstarieven voor de KMO's inhouden. Ten tweede willen we het rationeel energiever-

Van Rompuy

bruik bevorderen en ten derde het gebruik van de hernieuwbare energiebronnen aanmoedigen.

Om het geheel te overzien moet de gehele keten opnieuw worden bekeken. Een belangrijk aspect hierbij is de federale regulering. Ook daar bestaan de twee opties : de single buyer versus de vergunningsprocedure. Het systeem van de single buyer gaat uit van een uitrustingsplan, waardoor het geheel wordt overzien en de aankopen in functie daarvan gebeuren. Het vergunningensysteem gaat uit van de aanbieder, waarna de regulator marktordnend optreedt en ervoor zorgt dat de concurrentie maximaal wordt gerespecteerd op het vlak van de prijzen. De regering heeft gekozen voor het vergunningensysteem. Dit veronderstelt het bestaan van een onafhankelijke federale regulator die toeziet op de concurrentie op de productie- en distributierreinen. De taak van het controlecomité wordt hierdoor helemaal herzien. Nu is het een orgaan dat de monopoliewinsten tracht te verdeelen. Het comité zal ook in de toekomst over een aantal prijzen blijven waken, maar de nieuwe functie wordt vooral adviserend. De regulerende functie moet opnieuw worden bekeken.

Ik kom tot de tweede discussie. Er moet een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen productie en transmissie. Die twee zaken moeten op Europees vlak van elkaar worden gescheiden.

Voor de transmissie bestaan er verschillende opties. Men zou bijvoorbeeld het transmissienet kunnen nationaliseren. U hebt die mogelijkheid vermeld, maar ze maakt zeker niet de keuze van de Vlaamse regering uit. Ze is trouwens onbetaalbaar, met een prijskaartje van 200 miljard frank. De Vlaamse regering heeft voorgesteld om een soort van dispatching toe te passen en de controle op die activiteit toe te vertrouwen aan een overheidsorgaan.

Een andere optie is de Nederlandse, een systeem van corporate government. De eigendom blijft dan waar ze is, met een soort van onafhankelijk beheer van de transmissie. Hierover is een lange discussie gevoerd. Ook de CVP heeft zich over de zaak gebogen. In haar standpunt, dat ze na het standpunt van de Vlaamse regering vormde, kiest deze partij voor deze corporate government. Ik wil maar aantonen dat er nog altijd discussie kan bestaan over de keuze. Het standpunt van de Vlaamse regering staat wel vast.

Uw interpellatie gaat gedeeltelijk over de discussie over het distributienet. De gewestelijke regulator is nodig omdat de gewesten bevoegd zijn voor de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de normale spanning lager is dan of gelijk is aan 70.000 volt. We moeten de distributie dus reguleren. We moeten ook van dichtbij worden betrokken bij de elektriciteitstransmissie.

De gewestelijke regulator heeft verschillende taken. Ten eerste moet hij het distributienet beheeren en de netbeheerder aanduiden. Ten tweede moet hij een aantal openbare dienstverplichtingen invullen. Hierbij moet hij rekening houden met het algemeen economisch belang en met verplichtingen tot rationeel energieverbruik. Hij moet ook de norm bepalen voor de elektriciteitsproducenten en distributiebedrijven om het minimumaandeel van hun verkoop met hernieuwbare energie te produceren of aan te kopen. Ten derde moet hij invulling geven aan een pakket van universele dienstverlening en toezien op de gegarandeerde minimumlevering en op de sociale tarieven.

Ten vierde moet hij ook toezien op de financiële dekking van de openbare dienstverplichtingen en op de universele dienstverlening via de distributietarieven. Ten vijfde moet hij een aparte regulering uitwerken voor de zelfproducenten. Ten zesde moet hij geschillen met de distributienetbeheerder over contracten, onderhandelingen of weigeringen van verkoop of aankoop beslechten. Ten zevende moet hij toezien op de bepaling van de tarieven voor het gebruik van het distributienet. Ten achtste moet hij vergunningen voor nieuwe productiecapaciteit afgeven. Al die zaken moeten dus worden toevertrouwd aan een gewestelijke regulator, die een toezichtsfunctie heeft. We moeten een afzonderlijke regeling opstellen. We zijn natuurlijk wel vragende partij om het geheel te regelen.

Ook op federaal vlak moet men een standpunt innemen. Op 4 december 1997 hebben we onze nota aan federaal minister Di Rupo bezorgd, met de vraag of de federale regering haar visie wil kenbaar maken. Op federaal vlak heeft men echter geen haast. Men heeft een jaar uitstel gekregen. Ook de Franse Gemeenschap en het Waalse Gewest zijn niet gehaast om hier ernstig over na te denken.

De Vlaamse regering neemt haar taak wel ernstig op. Van bij het begin maken we onze visie duidelijk. Dat betekent niet dat ons standpunt in de loop van de volgende maanden niet kan worden aangepast na een bespreking in het parlement. We heb-

Van Rompuy

ben in elk geval onze nek uitgestoken en een aantal standpunten geformuleerd.

Om op uw vraag over de intercommunales te antwoorden, citeer ik uit de nota : 'om principiële redenen moet voorzien worden in de mogelijke onmiddellijke verkiesbaarheid van de intercommunales als vrije klanten.' In de praktijk zijn de meeste intercommunales door middel van langetermijncontracten tot minstens 2006 gebonden. In principe zouden ze als vrije klanten moeten kunnen opereren. Zodra de intercommunales vrij zijn, moet de vraag over de distributienetbeheerder worden gesteld.

Ons standpunt is dat de gemengde sector voor de financieringsintercommunales moet opteren. Het zou immers onrealistisch overkomen als Electrabel als partner in de gemengde sector mee aan tafel zit om te beslissen of deze sector andere mogelijke leveranciers zal benaderen. De gemengde intercommunales zouden wel blijven instaan voor het technisch of fysiek beheer van het distributienet.

Ten derde moeten bedrijven die niet beantwoorden aan de federale verbruiksdrempels om in aanmerking te komen als vrije klant, zich kunnen groeperen als één klant, zodat ook zij op de vrije markt kunnen opereren. U hebt daar trouwens ook naar verwezen. Deze mogelijkheid is nodig indien Vlaamse bedrijven concurrentienadeel ondervinden ten opzichte van hun buitenlandse handelspartners, die even groot zijn maar wel als vrije klant worden beschouwd.

De standpunten van de Vlaamse regering moeten als basis dienen om de volgende maanden samen met de federale regering een beleid uit te werken. Het federale niveau speelt natuurlijk ook een rol, maar de Vlaamse regering wil een duidelijk liberaliseringsbeleid voeren. We willen maximaal gestalte geven aan onze visie. We dulden niet dat op federaal vlak de liberaliseringstendens wordt afgeremd. Voor ons is dat heel belangrijk.

Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de commissieleden over de nota beschikken. Ik heb die onmiddellijk na de beslissing van de Vlaamse regering op 25 november 1997 aan het Vlaams Parlement bezorgd.

Dit debat moet de volgende maanden worden voortgezet. Dit dossier is immers heel belangrijk voor de gemeenten. Met hen hebben we al een

aantal contacten gehad. Er zijn ook al een aantal opmerkingen geformuleerd bij dit standpunt.

De voorzitter : Indien er een ontwerp van decreet op komst is, zou het dan niet beter zijn om te wachten tot we erover beschikken ? Dan kunnen we de zaak in zijn geheel bespreken, want naar aanleiding van dat ontwerp kunnen we de nota van professor Verbruggen opnieuw ter hand nemen. Volgens mij is het zinvoller om te wachten.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, dit kan enkel op voorwaarde dat de timing wordt gerespecteerd. De minister beweert dat het ontwerp van decreet tegen volgende zomer klaar zal zijn. Ik vind dit een goede timing, maar maak me wat ongerust over de haalbaarheid.

De voorzitter : Mijnheer Bogaert, ik ben het met u eens, maar de minister heeft verklaard dat het ontwerp tegen de zomer af zou zijn.

Minister Eric Van Rompuy : We moeten realistisch zijn. Het decreet zal ten vroegste in de maand mei af zijn.

De heer Jos Geysels : Dit betekent dat het parlement het in het najaar kan bespreken.

De voorzitter : Het wordt natuurlijk wel een probleem als er eerst al een discussie komt over het rapport van professor Verbruggen, en daarna nog eens één naar aanleiding van het decreet. Dan zouden de fracties bij dit onderwerp tweemaal hun principes moeten verdedigen.

De heer Beysen heeft het woord.

De heer Ward Beysen : Ik ben weliswaar geen lid van deze commissie, maar acht dit dossier zo belangrijk dat we daarover geen ontwerp van decreet mogen afwachten.

Ten eerste vind ik dat de heer Verbruggen een heel eenzijdig beeld ophangt van de situatie. Daarom wil ik nogmaals aan de minister vragen op welke basis hij hem de opdracht heeft gegeven. De commissie had vooraf de gelegenheid moeten krijgen om dat rapport op een deskundige manier te laten tegenspreken. Daartoe had ze een aantal energie-deskundigen kunnen uitnodigen en raadplegen. Dat zou alvast een goede aanzet zijn. Ik ben me er echter van bewust dat het opstellen van zo een decreet geen eenvoudige klus is.

Ten tweede moeten we rekening houden met de beperkte bevoegdheid die we in deze materie heb-

Beysen

ben. Er zal een goede synergie met de federale overheid nodig zijn. U hebt zelf gewezen op het bestaan van twee snelheden, mijnheer de minister. Voor de federale overheid is deze aangelegenheid momenteel niet zo dringend, terwijl Vlaanderen er juist proactief op wil inspelen. In dit soort zaken is het echter niet mogelijk om met twee verschillende versnellingen te werken. Een goede synergie met de federale maar ook met de andere gewestelijke overheden is dus een absolute noodzaak. Ik wil immers niet terechtkomen in een systeem met verschillende parameters. Dit heeft niets te maken met een unitaire reflex. Het is me om de economische implicaties te doen. Belangrijke niet-gewestelijke groepen denken op internationaal niveau. Op het moment dat die markt vrijkomt, moeten we ervoor zorgen dat binnen een afgebakend gebied dezelfde diensten aan dezelfde prijzen kunnen worden aangeboden. Ik verduidelijk aan de hand van een voorbeeld : een bepaalde winkelketen is vragende partij om te worden behandeld door één enkele distributeur. Dit is momenteel helemaal niet het geval.

Ik stel voor dat u uw beslissing over de bevoegdheden die u aan de gemengde intercommunales toekent, nog even in beraad houdt. Een aantal van uw partijgenoten hebben dezelfde opmerking gemaakt. Naar mijn mening moet worden geopteerd voor schaalvergroting bij de intercommunales. Er moet eveneens een inspanning worden geleverd om het verschil tussen de gemengde en de zuivere openbare intercommunales op termijn weg te werken. Indien u daar niet in slaagt, zouden zich wel eens moeilijkheden kunnen voordoen.

Het belang van deze inkomsten in de gemeentelijke begrotingen is zoals gezegd vrij omvangrijk. Het gaat om gemiddeld 10 percent. We moeten ervoor zorgen dat de gemeenten die inkomsten in de toekomst op een andere wijze kunnen genereren. Zo dit onmogelijk is, moeten de gemeentebelastingen worden verhoogd. Dit is de keuze waarvoor we worden geplaatst. In een stad als Antwerpen bedragen de inkomsten uit dividenden in intercommunales meer dan 3 miljard frank. Als deze als gevolg van de liberalisering aan de neus van de stad zouden voorbijgaan, is het wel duidelijk wat er zal gebeuren.

Ik ben natuurlijk een voorstander van die liberalisering. Ik kan het dan ook in grote lijnen eens zijn uw houding. Maar we zullen toch moeten nagaan wat er zal gebeuren met onze maatregelen ter bescherming van de zwakke gebruikers. In een

vrije markt zullen we immers ook andere maatregelen moeten nemen dan degene die we nu toepassen.

Dit dossier kan niet te veel aandacht krijgen, mijnheer de voorzitter. Daarom vraag ik om niet de voltooiing van het ontwerp van decreet af te wachten. Een voorbereidend debat in deze commissie zou erg nuttig zijn om de oriëntaties te bepalen. Zo zal het gesprek over het ontwerp van decreet waarschijnlijk makkelijker verlopen dan indien we daar rechtstreeks mee worden geconfronteerd.

De voorzitter : We zullen dit onderwerp bij een volgende regeling van de werkzaamheden op de agenda plaatsen.

De heer Sleenckx heeft het woord.

De heer Jef Sleenckx : Mijnheer de voorzitter, in Mol hebben we de discussie over dit onderwerp ten gronde gevoerd. De heer Beysen was daarbij aanwezig. De voorbereiding duurde ongeveer anderhalf jaar. Een studie van drie professoren bewees duidelijk dat een zuivere openbare intercommunale de gemeente Mol op zestien jaar tijd 880 miljoen frank extra zou opleveren. Deze studie werd niet betwist door specialisten – professor Verbruggen was niet aanwezig op dit debat-, maar toch hebben we verloren, omdat andere belangen een rol hebben gespeeld. Iedereen, zelfs de liberalen, waren het met ons eens.

De heer Ward Beysen : Mijnheer Sleenckx, kunt u die andere belangen omschrijven ? Dit zou het debat verduidelijken.

De heer Jef Sleenckx : We hebben het debat verloren omdat er enorm veel lobbywerk werd verricht.

De voorzitter : Collega's, gelieve geen nieuw debat te openen.

De heer Ward Beysen : Mijnheer de voorzitter, dit zou ons inderdaad in een ander debat doen aanbevelen. De strijd is hoe dan ook gestreden en de resultaten zijn bekend. Ik zal geen partij kiezen voor deze of gene. Dit onderwerp maakt ook geen deel uit van deze interpellatie.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 15.33 uur.*